

België-Belgique
PB/PP
1050 Brussel 5
BC 9700

Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België

1050 Brussel 5
BC 9700

Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België

Kerkmozaïek

Nr. 11 | november 2004

26ste jaargang

verschijnt niet in augustus

P 408.654

Na bijna 5 eeuwen kerkhervorming

Mediacoördinator stelt zich voor

Ruud FOPPEN

Hoop op vrede voor de Grote Meren

Leonard RWANYINDO

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Ds. Daniël Vanescote

Redactieteam

Eefje van der Linden
Judith van Vooren
Bea Smetryns-Baetens
Dick Wursten
Ernst Veen

Redactieadres:

Marsveldstraat 5 - 1050 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
fax.: +32-(0)2-511 28 90
E-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Web-site Internet:

<http://www.protestanet.be/VPKB>

Prijzen INFO

Individueel abonnement: Euro 10.50

Groepsabonnement: Euro 8.70
(vanaf minimum 5 exemplaren
naar éénzelfde adres)

Steunabonnement: Euro 12.00

Storten kan op rekeningnummer
068-0715800-64 van de Verenigde
Protestantse Kerk in België,
Marsveldstraat 5, 1050 Brussel.

De redactie behoudt zich het recht
voor om bepaalde artikels niet te
publiceren, indien nodig in te kor-
ten en/of redactioneel te bewer-
ken. Zij is niet verantwoordelijk
voor de inhoud van de artikels en
slechts ten dele voor de stijl.

Organisaties en bladen die niet
tot de VPKB behoren en artikels
uit het maandblad INFO geheel of
gedeeltelijk wensen over te ne-
men of te verwerken, dienen dit
schriftelijk aan te vragen.

Sluitingsdatum volgende INFO :
10 november 2004.

Uit de redactie geklapt...

Welgemeend

We mogen als redactieraad met regelmaat van de klok positieve reacties op Kerkmozaiek in ontvangst nemen zowel qua lay-out als inhoud. Ik heb tot nu toe nergens binnen de VPKB zoveel complimenten gehoord als ten aanzien van dit blad. Dat doet natuurlijk deugd en ik zou zeggen, als u anderen binnen de VPKB ook welgemeende complimentjes wilt geven, hetgeen mijn inziens veel te weinig gebeurt, moet u dit vooral niet nalaten. U zult zien dat het daarna alleen maar nog beter wordt. Want stand verplicht natuurlijk.

We willen de eer natuurlijk niet alleen opstrijken. We willen de complimenten graag delen met onze "leveranciers". De stukken worden immers op vraag aangeleverd en we mogen ons verheugen op genoeg spontane kopij om elke maand een inhoudelijk en informatief blad samen te stellen. En de schrijvers van de diverse stukken willen, zo blijkt, ten behoeve van de leesbaarheid van het

blad hun stuk nog wel eens herzien of laten bewerken. Zo worden bijvoorbeeld verslagen van diverse activiteiten interessanter indien ze doorspekt zijn van concrete uitspraken of standpunten en voorzien zijn van sprekende voorbeelden.

Uiteraard verwelkomen we nog altijd uw opmerkingen als het gaat om herhalende schoonheidsfouten. Maar ook als u vindt dat u inhoudelijke informatie mist of andere bemerkingen heeft dan mag u dat laten weten. Ik verwijs in die zin nog eens graag naar het vorig redactioneel waarin we naar aanleiding van verzuchtingen een aantal krijtlijnen hebben neergezet.

Voor u ligt dan ook weer het resultaat van een creatief proces van verschillende schrijvers, van discussie, overleg, herschrijven én passen en meten. Veel leesplezier.

Eefje VAN DER LINDEN

Inhoud

blz.

- 02 Welgemeend
- 03 Synodevergadering 2004 - Klein (Lucas 19 : 1-9)
- 04 Na bijna vijf eeuwen Kerkhervorming
- 05 Wat lezen we ? Over de Nieuwe Bijbelvertaling(en) ?
- 06 Nieuws uit de synodale raad
- 07 Theologische conferentie - Predikantenoverleg
- 08 Studiedag Jeugd in de liturgie

blz.

- 09 Mediacoordinator stelt zich voor - Protestantse solidariteit
- 10 Drie Friezen reisden met blijdschap naar Brussel
- 11 Intervisie, een vorm van collegialiteit
- 12 Aankondigingen
- 15 Hoop op vrede voor de Grote Meren
- 16 Protestantse Omroep - Advertentie Mechelen-Noord

Klein

Lucas 19 : 1-9

Nieuwe Bijbelvertaling

Klein, maar fijn - zegt het spreekwoord. Maar ondertussen word je wel gewoon over het hoofd gezien ! Niet zo maar een keertje - nee, altijd ! en overal ! Klein zijn, is op die manier net zo erg als een mentale handicap. Niet voor vol aangezien worden. Achtergesteld door je medemensen. Daar overheen stappen is niet alle dagen even gemakkelijk. Maar je leert er mee.

Op de dag dat Jezus Jericho bezoekt, neemt Zacheüs daarom zijn voorzorgen. Hij wil nu niet de kans missen, Jezus "live" te gaan meemaken. Dat dit gevoelens wederzijds is, zal tot zijn verrassing straks uitkomen.

Trouwens : had de interesse bij Zacheüs niet al finaal uitgedoofd kunnen zijn geweest ? Waarom was hij eigenlijk nog niet uitgekeken op die wereld vol mensen, waar niemand hem ooit zag staan ?

(Juist die interesse zal onverwacht beloond worden. Hij zal zelfs het middelpunt van alle aandacht zijn. Wie had dat gedacht ? Hij zelf wel het allerminst.)

Intussen : zien en gezien worden, dat wil wel in Jericho. Met Jezus komt er nu iemand in beeld die ziet en ook kijkt. Dan laat actie niet lang meer op zich wachten. De gevolgen zijn verrassend.

Let wel : iedereen in Jericho wist, blindelings al, wat men van Zacheüs moet vinden. Zijn stadsgenoten kennen hem immers lang genoeg. Dat er bij deze mens ook nog iets anders te vinden was, daar keken zij aan voorbij. En dat is zo spijtig. Het is een kardinale maar menselijke fout. Jezus brengt dat helder aan het licht, vanachter het vijgeblad.

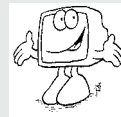
Chronisch teleurgesteld in mensen als we zijn, raken we bevooroordeeld. Dus geloven we er niet meer in dat mensen, soms, nog zouden willen gaan veranderen. We hopen er al niet meer op, dat we ze, soms, nog gaan kunnen bereiken voor iets nieuws. We verwachten niet meer iets te kunnen bij brengen dat deugd doet.

Hebben wij niet leren berusten ? Jezus leert dat niet, gelukkig. Hij blijft, tegen beter weten in, zoeken. Zodoende vindt Hij veel meer, dan wij dachten dat er kon zijn overgebleven. Hij vindt : wat verloren werd en wat kwijt geraakt was en wat (willens en wetens) kwijt gemaakt is en ook wat versleten is en afgekapte en weggedaan. Alles en alles : heel die vergeetput ziet Hij nog wat in. Hij zal dat niet afschrijven als het terecht kan worden gebracht. Hij vindt ze : de verstokte tollenaar, de oude zondaar, de witgepleisterde farizeeër, de frauderende rentmeester, de onrechtvaardige rechter - noem maar op. Hun leven is vergooid, de perspectieven zijn verkeken, de dromen verspeeld. Toch vinden ze bij Hem een leven-vernieuwende toekomst.

Kleine mensen, daar kijkt Jezus naar uit. En het is vaak ook zo iets kleins, dat het verschil maakt. Net hoe je er tegen aankijkt. En vaak is Jezus de eerste die er *echt* goed naar kijkt. Zo leert Hij aan ons nu de fijne kneepjes van het vak, zeg maar. Klein, maar fijn, nietwaar ?

*Ds. Willem B. Douwes,
predikant te Denderleeuw*

Synodevoorzitter aan het woord

Synode 2004

De synodevergadering van de VPKB komt samen op 27 en 28 november 2004 in Torhout.

In een tijd waarin communicatie voor een zeer groot deel via moderne technieken gebeurt, is het goed om in vergadering bijeen te komen waar iedereen elkaar kan ontmoeten en het woord kan nemen. Iedereen ? Neen. Onze interne democratie kent ook haar grenzen. De synode-afgevaardigden hebben recht op spreken en we hopen dat de verschillende ideeën die in de VPKB leven, aan bod komen. Op deze manier zijn we samen synode, zijn we *samen op weg*.

Dit jaar springen volgens mij twee onderwerpen in het oog.

- In 2005 gaat een nieuwe voorzitter van de synodale raad van start en de synodevergadering wil essentiële prioriteiten stellen, waaraan voorzitter ds. Guy LIAGRE tijdens zijn ambt aandacht zal moeten schenken. Een werkgroep heeft nagegaan welke de grootste noden van de Kerk zijn en kwam tot de vaststelling, dat er o.a. intenser contact met gemeenten en collega-predikanten moet zijn.

- Dan is er een overzicht van functies die moeten vervuld worden in onze Kerk en waarvoor "kerkelijke werkers" in dienst kunnen genomen worden. Het gaat om personen die dank zij hun specifieke opleiding, nuttig zijn voor bepaalde aspecten van het ambt van de Kerk (klassiek voorbeeld : communicatie). Deze personen zouden mits een theologische basisopleiding voor bepaalde sectoren in dienst kunnen genomen worden.

Daniel VANESCOTE

Na bijna vijf eeuwen Kerkhervorming

Boven-nationale synode topprioriteit !

Reeds in zijn colleges over de psalmen, de *dictata super Psalterium* van 1513-1515 vinden we bij Luther de hem voortaan geheel beheersende theologische ontdekking, dat de *Justitia Dei* (de gerechtigheid Gods) niet opgevat moet worden als de gerechtigheid, krachtens welke God straft en beloont, maar als de gerechtigheid, die God de zondaar voor het gericht schenkt, een *absolutio* en dat daarom de rechtvaardige door het geloof leeft "de rechtvaardige zal leven door het geloof" Romeinen 1:17 (Groot Nieuws Bijbel). Als gevolg van deze ontdekking trekt Luther o.a. van leer tegen de misbruiken van de aflatenhandel op 31 oktober 1517.

Maar als we het hebben over het jaartal 1517 en de kerkhervorming moet er eigenlijk het jaartal 1648 aan worden toegevoegd. In de "vrede" van Munster van 1648 werd de fundamentele kerkelijk verdeeldheid van de West-Europa staatkundig vastgelegd. In grote lijnen kan men zeggen, dat vanaf die tijd West-Europa werd verdeeld in protestantse naties en katholieke naties. Grote verschuivingen op de West-Europese kerkelijke landkaart hebben er na 1648 niet plaatsgevonden. De protestantse kerken ontstonden in de tijd van de opkomst en de vorming van de nationale Staten in Europa ! In de verschillende

Europese naties ontstonden nationale protestantse Kerken die binnen de eigen landsgrenzen werden (en nog worden) bestuurd door nationale synodes of de nationale bisschoppen. Boven de landsgrenzen was er op bestuurlijk terrein na de synode van Dordrecht van 1618-1619 in feite geen enkele boven-nationale synode meer ! Op de synode van Dordrecht waren er vertegenwoordigers uit verschillende Europese naties, zelfs een bisschop van de Kerk van Engeland, de Anglicaanse Kerk.

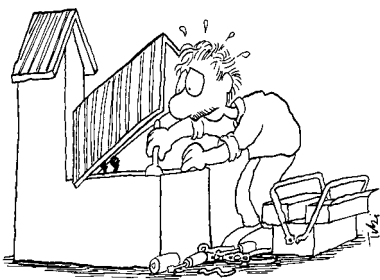
Ondanks alle lovenswaardige oecumenische contacten tussen de verschillende Europese protestantse kerken, heeft er sedert de synode van Dordrecht begin 17de eeuw geen enkele boven-nationale synode met bestuurlijke bevoegdheid meer plaatsgevonden. De Romana (Rooms-Katholieke Kerk) heeft steeds haar boven-nationale structuur behouden, er zijn nationale bisschoppenconferenties, er is een Europese bisschoppenconferentie en er is de band met het Vaticaan. Katholieken kunnen structureel en bestuurlijk een Europese koers varen.

Hetzelfde, zij het enigszins anders gestructureerd, is het geval voor onze broeders en zusters van de orthodoxe kerken. Zij kennen ook het principe van de nationale kerken, maar er blijft de internationale band met de oecumenische patriarchaten. Bij de aanstelling van een nieuwe oecumenische patriarch, gaat hij als *primus inter pares* (de eerste onder zijns gelijken) de verschillende nationale kerken langs en concelebreert met de nationale bisschoppen om zo aan de internationale kerkelijke verbondenheid gestalte te geven. In die zin kunnen orthodoxe christenen ook een gezamenlijke bestuurlijke koers varen in het nieuwe Europa.

Hoog tijd dus, dat de nationale protestantse kerken in de groeiende Europese Gemeenschap een nieuwe datum kunnen toevoegen aan de reeds genoemde data van 1517 en 1648 ! De datum namelijk wanneer op boven-nationaal vlak een Europese protestantse synode samenkomt met bestuurlijke bevoegdheid. De eerste aanzetten en gesprekken daaromtrent werden reeds gevoerd tussen de synodes van de *Evangelische Kirche in Deutschland*, de *Protestantse Kerk in Nederland* en de *Vereinigde Protestantse Kerk in België*. Maar de plannen zijn nog in een embryonale fase, zo heb ik begrepen. Laat ons echter hopen, dat er spoedig andere Europese protestantse kerken zullen willen meedenken in dit proces. De katholieken en orthodoxen kennen dit probleem in het geheel niet of toch niet zoals wij protestanten.

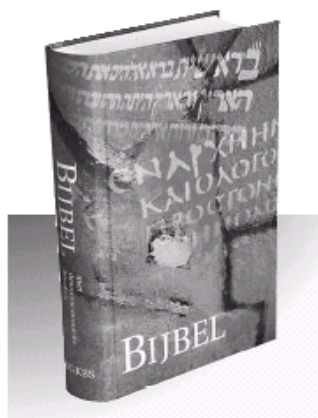
Ik beschouw het gebrek aan een boven-nationale synode werkelijk als een top-prioriteit voor de protestantse kerken in het nieuwe Europa; we kunnen toch niet blijven steken in een situatie die werd geconsolideerd in de 17de eeuw ! Indien we deze uitdaging niet aangaan, vrees ik dat de ontkerkelijking op termijn in onze protestantse geloofsgemeenschappen veel harder zal toeslaan dan bij onze katholieke en orthodoxe medechristenen, want kerkelijk provincialisme zorgt er ongetwijfeld voor dat we in een groeiende Europese Gemeenschap snel worden ondergesneeuwd en onze stem nog nauwelijks wordt gehoord !

Ds. C. L. T. BULTINCK,
protestants hoofdaalmoezenier
strafinrichtingen.

Wat lezen we ?

Over de Nieuwe Bijbelvertaling(en)

De afgelopen jaren is op hard gewerkt aan de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV), die op 29 oktober in Antwerpen wordt aangeboden aan de Vlaamse kerken. De reden is dat de bijbelvertalingen die vandaag de dag beschikbaar zijn in het Nederlands, niet meer goed aansluiten op ons spraakgebruik. Daardoor vatten we vaak niet meer echt wat we lezen, omdat we niet meer verstaan wat de vertaler bedoelde te zeggen. En – het voornaamste – daardoor komt ook ons begrijpen van wat de schrijver bedoelde in het gedrang...

Want wij schrijven u niets anders dan wat gij leest of ook begrijpt... Paulus wenst dat degenen die zijn teksten lezen ook verstaan wat hij wil zeggen. Paulus had daarbij echter niet ons voor ogen, mensen van de 21ste eeuw, woonachtig in Vlaanderen, gelegen in één van de rijkste delen van de wereld. Paulus dacht aan de mensen uit Corinthe, wiens taal, cultuur, tradities en gebruiken hij goed kende. Voor hem was het vanzelfsprekend dat wat hij schreef voor zijn lezers begrijpelijke taal was. En waarschijnlijk was dat ook wel zo, toen, in die tijd. Maar in onze oren

klinken de woorden die hij schrijft in het begin van zijn tweede brief aan de Corinthiërs toch wel een beetje cryptisch: *Want wij schrijven u niets anders dan wat gij leest of ook begrijpt, ja, ik hoop, dat gij volkomen zult begrijpen, gelijk gij reeds ten dele van ons begrepen hebt: dat wij uw roem zijn, evenals gij de onze op de dag van onze Heer Jezus Christus.* (2 Cor. 1 : 13)

Komt dat nou door de zaak die Paulus aan de orde stelt of door de kloof tussen Corinthe toen en Vlaanderen nu of door de woorden die hij gebruikt of door de vertaling ? 't Zal wel een samenspel zijn van al deze factoren.

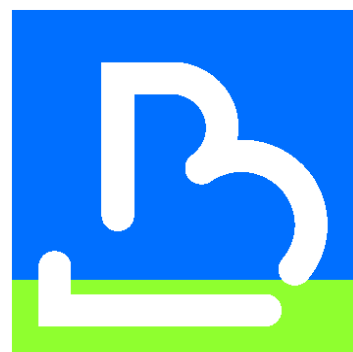
Verstaat gij wat gij leest ? vroeg ooit Philippus aan de Ethiopische kamerling (Handelingen 8:26–40). Hij las een deel uit het profetenboek Jesaja (wrsch. in een griekse vertaling). Hij zal de woorden wel begrepen hebben, maar hij komt er toch niet *alleen* uit. Hij heeft iemand nodig die hem, zoals hijzelf aangeeft, 'de weg wijst'. Philippus gaat daarom naast hem zitten en samen gaan ze lezen en proberen de teksten te verstaan in het licht van de recente gebeurtenissen in Jeruzalem. Bijbellesen was ook toen al een *gezamenlijke* inspanning en verstaan was ook toen al geen vanzelfsprekende zaak.

Wij lezen vertalingen. De vertalingen willen ons helpen bij het verstaan van wat de schrijvers ons willen doorgeven. 'Vertalen is verraden', luidt een bekend gezegde. Bij het 'overzetten' van de ene taal in de andere gaat altijd iets verloren. Iedere taal heeft zijn eigen culturele, sociale en politieke context. Een woord of een uitspraak klinkt niet in alle tijden en op alle plaatsen gelijk. Het is dus een doorgaande opdracht de ons toevertrouwde teksten zo te

vertalen dat we de grootst mogelijk kans hebben te verstaan wat we lezen.

Over hoe je dat doet wordt momenteel een hartig woordje gewisseld bij het bijna gelijktijdig verschijnen van twee nieuwe bijbelvertalingen, de *Nieuwe Bijbelvertaling*, miljoenenproject van het Bijbelgenootschap en de *Naardense Bijbel*, het eenzame werk van P. Oussoren. In de volgende Kerkmozaïek zullen we de beide vertalingen naast elkaar leggen en pro en contra's afwegen... om te komen tot een beter verstaan van de zaak die ons aanbelangt.

ds. Judith VAN VOOREN

**DE NIEUWE
BIJBEL
VERTALING**

Overlijden van protestants opperaalmoezenier in het leger, ds. Guy CAUFRIEZ

Guy Caufriez werd geboren op 19 november 1947 te Forchies-la-Marche en gedoopt op 14 februari 1948 in de Hervormd/Gereformeerde gemeente Fontaine-l'Évêque. De laatste jaren en vooral de laatste maanden ging zijn gezondheid zienderogen achteruit en hij overleed op dinsdag 28 september 2004.

Na het secundair onderwijs, dat hij volgde aan het Koninklijk Atheneum van Binche, begon hij studies aan de farmaceutische faculteit... vooreer hij enkele stages deed als programmeur bij IBM. Hij was dus leergierig op alle vlakken.

In 1973 begon hij aan de studies aan de Universitaire Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussel waar hij een licentiaat behaalde om daarna het predikambt op te nemen. In juni 2004 behaalde hij aan deze Faculteit nog de graad van doctor in de protestantse godgeleerdheid.

Op zondag 27 april 1980 werd hij ingezegend tot het predikambt in de gemeente Jolimont (Haine-St. Paul) en tegelijkertijd bevestigd als legeraalmoezenier.

Als opperaalmoezenier was hij de opvolger van ds. Walter Marichal, Marc Van den Steene en Alfons Laureys.

Vanop deze plaats wensen wij de familie Caufriez veel troost en sterkte toe.

De begrafenisplechtigheid vond plaats op woensdag 6 oktober jl. om 10.00u. in de collegiale kerk te Binche. Ds. Bernard Schümmer ging voor in de dienst.

Bevestiging

De gemeente *Ixelles St. Andrew's* heeft een beroep gedaan op Rev. Andrew GARDNER (uit de Schotse Kerk), die op 05.11.2004 om 19.00u. zal bevestigd worden.

Afscheids- en bevestigingsdiensten

Op zondag 07.11.2004 om 10.00u. organiseert de gemeente Mechelen-Noord een afscheidsdienst voor ds. Steven FUITE. Deze predikant zal op 09.01.2005 in de gemeente SOW-Brussel bevestigd worden.

Zoals eerder aangekondigd, is er vanaf volgend jaar een nieuwe voorzitter van de synodale raad benoemd. Op 16.01.2005 wordt in de gemeente *Bruxelles-Musée* een dienst georganiseerd als afscheid voor ds. Daniel VANESCOTE en als bevestiging van dr. Guy LIAGRE in zijn nieuw ambt.

Beroepen predikanten

De synodale raad heeft besloten volgende predikanten beroepbaar te verklaren binnen de VPKB :

- ds. Henk VAN ANDEL uit de Protestantse Kerk in Nederland; hij ontving een beroep uit Ieper;
- ds. Jean-Marie DE BOURQUENAY uit de *Eglise Réformée de France*; hij ontving een toezegging van beroep uit de gemeente Bruxelles-Musée.

Vacature

De eerste predikantsplaats in Mechelen-Noord wordt vacant vanaf 01.01.2005. Voor deze plaats werd ds. Eddy VAN DER BORGHT tot consulent benoemd.

Synodevergadering - eredienst

Als aalmoezeniers voor de komende synodevergadering werden verkozen ds. Jan VAN DEN BERG en ds. Jacques HOSTETTER. Om een zeker evenwicht te bewaren wat betreft de taal, zal dit jaar collega VAN DEN BERG instaan voor de prediking en collega HOSTETTER voor de liturgische teksten.

Alles wordt vertaald en naar de gemeenten gezonden, zodat ook op plaatselijk niveau de kerkdienst rond de aangereikte elementen kan georganiseerd worden. Op deze manier zijn alle gemeenten op die zondag in Woord en geest met elkaar verbonden. Dit systeem biedt bovendien het voordeel, dat wanneer de verantwoordelijke predikant van een gemeente afgevaardigd is naar de synodevergadering, de prediking kan voorgelezen worden en de dienst kan geleid worden door één of meerdere kerkenraadsleden.

Theologische conferentie

In de luwte van de Kluisberg

De theologische conferentie in de luwte van de Kluisberg, dat is als een lang verwachte reünie. Jaren naar uitgekeken, en dan, bij het weerzien, net zo fris en verkwikkend als ooit !

Alles hier voor u samenvatten, is niet doenlijk. Trouwens, er gebeurt ook te veel in zo'n goed afgewogen programma van twee dagen. *De interreligieuze dialoog* was ons onderwerp. Voluit gezegd : "De persoon van Christus in de levensbeschouwelijke dialoog." Sta mij toe, enkele dingen te schetsen, die mij boeiden.

Neem, om te beginnen, dit citaat dat prof. Anton WESSELS inbracht : "Wij hebben dezelfde vader, waarom behandelen jullie ons zo ?" Denkend aan Abraham zijn er al drie geloofsrichtingen (chronologisch : de joodse, de christelijke, de islamitische) die aan elkaar deze vraag kunnen stellen. Zien wij God als onze Vader, dan kan de vraag ook universeel opgevat worden. Hoe het zij, met deze vraag wordt gepeild naar ons persoonlijke gezichtspunt. En, wanneer het geloof onze bron van inspiratie is, kan de kennismaking met andere kinderen (anders-gelovigen) veel verhelderen. Met een wederzijds gesprek wordt alvast onze horizon verruimd en het eigen inzicht getoetst en vergroot. Bij doorgaande dialoog neemt de kennis over de ander en over jezelf nog toe. Daarmee groeit, in wederzijds begrip, ook het vertrouwen in elkaar. Dan kan misverstand weggenomen en conflict voorkomen worden. Een hoopvol perspectief en alle inspanning waard. Want een "clash" brengt geen beschaving, vrede of geloof naderbij in onze "global village", integendeel (Prof. WIERSMA). Maar een goede verstandhouding tussen de (wereld-)godsdiensten zal daarvoor wel een beter klimaat helpen scheppen. Zoals Maarten LUTHER zei: "non vi, sed verbo" : niet met geweld maar met het woord (zo komt het Evangelie). Gelukkig zijn er bij ons mensen die het gesprek tussen de godsdiensten zijn aangegaan. In Antwerpen, Gent, Hasselt hebben zich werkgroepen gevormd om aan

de interreligieuze dialoog nu vorm te geven. Tijdens onze dagen in Amougies konden we van hun ervaring profiteren.

Als een uitstapje in het programma kwam een boeiende lezing over het befaamde Evangelie van Thomas. Mevr. J.BARKAER van de VUB leidde ons in, in dit geschrift met zijn gnostische theologie. Jezus wordt daar voorgesteld als een weg der kennis (= gnosis). Dat wordt in het Evangelie verder uitgewerkt, op een wijze die van de rechtzinnige leer sterk afwijkt. Voor mensen, die zoveel eeuwen later dialogeren, is zo'n "anders-gelovige" theologie over Jezus heel leerzaam. Hoe kunnen wij met ingrijpende geloofsverschillen omgaan . Dat is een vraag naar zelf-onderzoek. Hoe zullen wij reenschap afleggen van de hoop die in ons is ? (I Pet.3:15). Een oprecht gelovige kan daartoe de impuls geven, óók als deze ons geloof niet deelt. Dat was de les bij dit "ketterse" geschrift.

Hoogtepunt in de groepsdialoog was de laatste ochtendzitting. Daar werd namelijk in korte schetsen het wezenlijke van vier levensvisies naast elkaar gezet. Verrassend was het om te zien, hoe gaandeweg de verschillen ons niet meer scheidden maar de gemotiveerde geloofsovertuiging ons dichter naar elkaar bracht.

Tenslotte. Op een theologische conferentie treft u uw beste vrienden. U vindt er de mensen die met overtuiging, interesse, nieuwsgierigheid en geloof hun geloofsvragen willen bespreken. Zij komen hier, gemeentelieden en predikanten, om van alles te onderzoeken en het goede daaruit te behouden. Zolang dat gebeurt, heeft de kerk bij ons toekomst. Graag tot ziens volgend jaar !

*Ds. Willem B. DOUWES,
predikant in Denderleeuw.*

Volwassenenvormingswerk/VPKB

Predikanten-overleg

op 16 november 2004
in de VPKB-gemeente te
Dendermonde
van 10u tot 16u
met
dr.Eddy Van der Borgh

In het district Oost- en West-Vlaanderen komen op regelmatige basis de predikanten (emeriti), vicarissen en kerkelijk werkers bijeen.

Deze keer zal er gesproken worden over mogelijke vormen, waarin ze elkaar kunnen ondersteunen.

Dr. Eddy Van der Borgh zal de aanzet geven voor dit gesprek door middel van een inleiding. Hij spreekt over de zin en onzin van een predikantenoverleg. En hij doet dat in het licht van de dubbele rol van de predikant, ten eerste zijn/haar rol ten aanzien van de plaatselijke gemeente en ten tweede ten aanzien van het grotere geheel, de VPKB.

De collegae (emeriti) van het district Antwerpen-Brabant-Limburg zijn eveneens van harte uitgenodigd.

Graag uw aanmeldingen vóór 10 november a.s.

Volwassenenvormingswerk/VPKB
Marsveldstraat 5
1050 Brussel
Tel. 02/510.61.62
Fax. 02.510.61.64
E-mail : vwwerk@vpkb.be

Jeugdwerk

Studiedag Werkgroep Ondersteuning Jeugdleiding: “van jeugd EN liturgie naar jeugd IN de liturgie”

Zaterdag 18 september jl. organiseerde de protestantse jeugddienst Op Vrije Voeten in samenwerking met Volwassenenvormingswerk een studiedag rond jeugd & liturgie.

We geven een verkort verslag van met name de inleiding van Professor Jaap DE LANGE, die een zeer ruime ervaring heeft opgebouwd binnen dit domein.

Hebben kinderen en jongeren een plek in de liturgie of naast de liturgie ?

Een antwoord op de vraag werd in eerste instantie gegeven in een reflectie op liturgie en gemeente : het is heel goed verdedigbaar om kinderen en jongeren een plek te geven naast de dienst maar uitgaande van de kern dat de gemeente samenkomt voor ontmoeting in Jezus' naam, moet je antwoord geven op de vraag wie hoort er bij de samenkomst ? En hoe ben je ook hierin samen gemeenschap ? En als we speciale en aparte jongerendiensten maken, waarom maken we dan geen aparte ouderen diensten ? De uitdaging ligt er in te zoeken waarin oud en jong kan participeren in de dienst, geen groep te verbijzonderen maar er voor te zorgen dat het normaal is dat je in de dienst participeert doorheen alle fasen van het leven. Een lectorsgroep van ouderen, volwassenen, jongeren en kinderen is hier een goed voorbeeld van.

Alex Verheyden is de opvolger van Pieter van Vliet en nieuwe coördinator van Op Vrije Voeten.

Tot voor kort was hij docent godsdienst aan de Karel de Grote Hogeschool in Antwerpen. In de volgende Kerkmozaïek stelt hij zich verder voor.

Liturgie aanpassen ?

Eenzijds getuigt onze liturgie van een vaste structuur, die je niet zomaar overboord moet gooien zonder goed na te denken hoe we aan die structuur komen. Zo kan je in de liturgie een antropologische structuur herkennen b.v. die van de ontmoeting met iemand die je plots tegenkomt en lang niet gezien hebt.

Maar evengoed een structuur vanuit de bijbel b.v. : Mc 6, 34-46 De wonderbare visvangst : ze kwamen van alle kanten, ze kregen onderricht, Jezus sprak een dankzegging uit en zo verder.

Anderzijds kunnen we het bestaande kritisch vragen : in hoeverre liggen bepaalde gegevens voor eeuwig vast ?

- Het hebben van vaste onderdelen en het gebruik van schriftwoorden zoals “Onze hulp is in de Naam van...”, is uiteraard niet voor niets. Het betekent dat je in een traditie staat. Dit betekent echter niet dat je niet eens eigen woorden mag gebruiken of bijvoorbeeld gebeden actueel mag maken.

- Zijn we niet te cognitief bezig ? In hoeverre gebruiken we alle zintuigen: denken-kijken-doen-ruiken, de mens is immers meer dan alleen zijn of haar hersenen. Met name voor kinderen en jongeren kan het veel betekenen dat ze aangesproken worden op hun denken, of er iets te zien is, iets te doen is, iets te rui-

ken is. Dit betekent dat er ook een taal gebruikt wordt die aanspreekt.

Voorbeelden van integratie

Zowel door professor Jaap de Lange als door de deelnemers vanuit de kerken van Antwerpen-Noord, Antwerpen-Zuid, Hasselt, Turnhout, Gent-Brabantdam, Mechelen-Noord en Mechelen-Zuid werden voorbeelden uit gewisseld voor een zinvolle integratie van kinderen en jongeren in de liturgie : een nieuw lied instuderen, bijbelverhaal wordt gelezen in rollen, een bijbelpassage laten uitbeelden door kinderen, kinderen aan het Avondmaal brengen het brood aan of delen het brood uit of als er een kring gevormd wordt, staan zij in het midden van de kring, kaartje bij de bloemen wordt gemaakt door de kinderen.

Een verdere uitwerking hiervan mag u verwachten in 2005. Dan is een dossier rond jeugd en liturgie voorzien in Kerkmozaïek waarbij er ook aandacht zal zijn voor een concrete aanpak van een jeugdviering en kinderviering die op deze dag in de workshops werd uitgewerkt door Edwin Delen, Katelijne Depoortere en Jaap de Lange.

*namens Volwassenenvormingswerk en
Op Vrije Voeten
Eefje VAN DER LINDEN
Alex VERHEYDEN*

Even voorstellen...

Midden in de redactievergadering van *Kerkmozaïek* viel ik binnen. Ja, hoor. Alweer goede bekenden van toen. Direct kwam de vraag : wil jij iets in dit nummer over jezelf vertellen ? En ook iets over je ideeën als het gaat om de media ? Wel kort graag.

In 1970 kwam ik in Brussel als kerkelijk jeugdwerker in de *Graanmarktkerk* en als leraar protestantse godsdienst aan het *Koninklijk Atheneum Brussel*. Het was een periode van stevig sociaal engagement. Mede vanuit dit jeugdwerk ontstond er een derde wereldwinkel in Brussel en werd *Amnesty International Vlaanderen* geboren. In Brussel studeerde ik theologie, later gecombineerd met het maken van de televisieprogramma's van de *Protestantse Omroep*. Na twaalf jaren Brussel werd ik benoemd als eindredacteur kerkelijke actualiteiten van de NCRV radio. Daarna volgde er andere programma's – ook bij de IKON – met een pastorale inslag of een specifiek theologische en culturele invalshoek. Ik sloot de studie af met een thesis over de raakpunten tussen theologie en journalistiek. In 1990 werd ik benoemd als deeltijdpredikant van de *Hervormde gemeente Oude Mijnstreek* (Kerkrade, Landgraaf, Heerlen). Dat combineerde ik met de redactie en presentatie van godsdienstige televisieprogramma's in Hilversum. Het werd tien jaar lang een mooi evenwicht : de warme intimiteit van het pastoraat en de uitdaging hoe kerk en geloof in mediatermen naar buiten te brengen. Later stapte ik over naar het Justitiepastoraat en werk nu als dominee of "protestants geestelijk verzorger" halftime in de gevangenis. Een verhaal apart.

En dan nu – naast de gevangenis – mediacoördinator van de VPKB. Elke week ben ik een dag in Brussel (en op pad voor de contacten) en bereid dat voor (of werk dat uit) van

uit mijn huis in Maastricht. Er is een mediastuurgroep waarmee ik regelmatig overleg. Samen hebben we het takenpakket vastgesteld. Voorop staat communicatie in eigen kring en naar buiten. Hoe kan de stem van de VPKB meer gehoord worden in de samenleving ? Het zal vooral gaan om het ontwikkelen van een media-beleid, door ook te werken aan bewustwording in de VPKB zelf. Wat is het belang van de journalist en hoe spelen we daar op in ? Verder wil ik veel aandacht geven aan het opzetten van goede contacten met mensen in de media. Daarbij komen – nu al – mijn vrienden van toen van pas, zo werkt het nu eenmaal. Welke aspecten zijn relevant voor de pers in de speciale evenementen die we als kerk plaatselijk of landelijk organiseren ? En tenslotte willen we zoeken naar mogelijkheden om als VPKB publiekelijk te reageren als dat aan de orde zou zijn. Veel te veel taken natuurlijk, maar het geeft wat structuur en richting aan. Ik geloof zelf dat het mogelijk moet zijn, zo nu en dan als protestantse minderheid met iets bijzonders het "nieuws te halen". Dat moet dan wel echt, authentiek zijn. Redacties zijn altijd op zoek naar originaliteit en echtheid. Want dat raakt het hart. Dat wordt gelezen, beluisterd of bekeken. Hoe krijgen de oude bijbelse woorden vandaag in ons leven gestalte? Hebben we "het hart" open en creatief te geloven?

Wilt u mij bereiken?

R.Foppen@vpkb.be of 0479/606581
of een berichtje naar het bureau in de Marsveldstraat.

Ruud FOPPEN,
Mediacoördinator NL

Protestantse Solidariteit

Uw NGO voor ontwikkelingshulp

Wenskaarten van Rwanda

Vervaardigd in Gisenyi, Rwanda met gedroogde banaanboom bladeren. 5 EURO per pakje van 10 wenskaarten.

Onze aankopen steunen het werk van vrouwen- en kindergroepen en de winst van de verkoop gaat naar het project van de strijd tegen AIDS met de EPR.

Bestel op onderstaand adres van Protestantse Solidariteit.

Website

Wilt u Protestantse Solidariteit beter leren kennen, bezoek dan de site : www.vpkb.be/ProtestantseSolidariteit/index.html

Marsveldstraat 5, B-1050 Brussel
Tel. + 32 2 510.61.80
Fax + 32 2 510.61.81
e-mail
protestantse.solidariteit@vpkb.be
Rekening 068-066 90 10-28
(giften vanaf Euro 30 zijn fiscaal aftrekbaar)

November

- 01 VPKB-zaalvoetbal-tornooi
Antwerpen
- 13 Synodale raad
Brussel
- 20 & 21 Kinderweekend OVV
Thema : Duurzame ontwikkeling
- 20 Ontmoetingsdag voor Wereldgebedsdag
Bruxelles-Botanique
- 27 & 28 Synodevergadering
Diocesaan Centrum
Torhout

Nieuws uit de Faculteit

Drie Friezen reisden met blijdschap naar Brussel

Verwondering, dikwijls ook bewondering, was te horen in de verhalen en herinneringen van oud-studenten. Die waren op 12 juni 2004 naar Brussel gekomen voor de viering van 50 jaar Nederlandstalige afdeling van de Universitaire Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid. Het werd een uitbundige reünie met tijd voor wetenschappelijkheid en gezelligheid, voor het nuttige en het aangename.

In de wandelgangen circuleerden heel veel namen, bijvoorbeeld die van BIJLSMA, JAGERSMA en NIELSEN. Drie Friezen, drie markante hoogleraren. Roel Bijlsma doceerde praktische theologie, Henk Jagersma oud-testamentische vakken en Jan Nielsen nieuwe testament en patristiek. De jaren waarin zij op de Faculteit doceerden, omspannen ruim een kwart eeuw.

Bijlsma was eerst en vooral didacticus; hij was een gedreven onderwijzer. Bij zijn benoeming was hij predikant in De Bildt en docent aan de hervormde pedagogische academie 'Jan van Nassau' in Utrecht. In de loop van de jaren nam hij verschillende studenten na hun opleiding aan de 'Jan van Nassau' mee naar de Faculteit. Het waren niet de minsten die Bijlsma naar Brussel meebracht. Velen van hen werden dominee in Nederland, een enkeling bleef en werd predikant of godsdienstleraar in Vlaanderen.

In een tijd waarin iedereen zijn mond vol had over de Amsterdamse School ging Jagersma zijn eigen gang. Een student die bij hem colleges volgde, vond ze sober en zonder opsmuk, helder en compact. Als prille eerstejaars verbaasde hij zich erover dat je meteen de Hebreeuwse grondtekst voor je kreeg terwijl de prof zelf soms helemaal geen tekst bij zich had. Jagersma werkte gestaag aan een omvangrijk oeuvre.

Voor de geschiedenis en de godsdienst van het oude Israël intrigeerden hem; in zijn exegetische studies deed hij onderzoek naar de relatie tussen de Hebreeuwse bijbel, het Evangelie en het rabbijnse Jodendom. Boeken van zijn hand werden vertaald in het Duits, het Engels, het Hongaars, het Japans en het Maleis. Jagersma genoot in vakkringen in binnen- en buitenland aanzien. De Brusselse Faculteit had een oudtestamenticus met wereldwijde uitstraling binnen haar muren.

De mennoniet Nielsen werd om zijn wetenschappelijke kwaliteiten ingelijfd door de Protestantse Faculteit. Hij maakte indruk door zijn bedachtzame en accurate manier van lesgeven. Zoals Paulus aan de voeten van Gamaliël moet hebben gezeten, zo zaten de studenten met prof. Nielsen rond de tafel. Zij werden mee opgenomen in een hartelijk gesprek, wie je ook was, wat je ook deed. Het was allemaal heel gewoon en tegelijk buitengewoon. Menig protestant heeft iets uit de rijkdom van zijn doceertalent ontvangen. Bij zijn emeritaat werd een Nielsen-leerstoel opgericht. Dat was een uiting van waardering voor een sympathieke nieuwtestamenticus met een irenisch levensgevoel en het was een poging om het gedachtegoed van de menisten dat ook in Vlaanderen diepe sporen achterliet, levend te houden.

Nielsens afscheidscollege ging over de moorse kamerling uit Handelingen 8. De titel was 'En hij reisde zijn weg met blijdschap'. Het is zeker dat drie Friese hoogleraren van reformatische huize in de tweede helft van de 20e eeuw met blijdschap naar Brussel togen om er theologie-studenten te vormen voor hun taken. Zij schonken gul en gaaf, een présence die niet licht zal worden vergeten.

Prof. dr. Jürjen WIERSMA

Intervisie, een vorm van collegialiteit

Wat is intervisie?

Wat is intervisie en waartoe kan intervisie gebruikt worden voor en door predikanten en kerkelijk werkers?

Als predikant en kerkelijke werker werk je vaak alleen. Je ontmoet elkaar in collegiale overlegvormen, op het district of andere kerkelijke vergaderingen. Maar van een meer gestructureerde, regelmatige bespreking van werkproblemen komt het meestal niet. Toch is het van groot belang om werksituaties met collega's te bespreken. Het hoort tot je beroepsdeskundigheid als pastor om samen met collega's op je werk te reflecteren. Door deelname aan een intervisiegroep kun je als predikant of kerkelijk werker de kwaliteit van je functioneren bewaken en bevorderen. Tevens kan intervisie werken als bemoediging en stimulans om plezier te houden - of opnieuw te krijgen - in het werk. Georganiseerde en gestructureerde werkbespreking met een vaste groep collega's in de vorm van een intervisiegroep met een serie bijeenkomsten biedt je een kader waarin collegialiteit optimaal gestalte krijgt.

Intervisie is een regelmatig overleg volgens een vaste structuur van een groep (van zes tot negen) collega's uit dezelfde werksoort ten behoeve van het bespreken, verhelderen of bewerken van werkproblemen. Intervisie heeft tot doel het op peil houden of verbeteren van het functioneren als predikant of kerkelijk werker. Er bestaat een brochure over inter-

visie voor predikanten en kerkelijk werkers, uitgegeven in Nederland door het *Landelijk Diensten Centrum van de P.K.N.*, waarin een heel duidelijke vorm voor intervisie en haar spelregels wordt beschreven.

Wat voorafging

Een aantal jaar geleden volgde ik een opleiding om intervisor te worden, op het Vormingscentrum Hydepark in Nederland bij Kees Waardenburg en Nelleke Boonstra, die als supervisor verbonden zijn en werkzaam in de werkbegeleiding van predikanten aldaar. Het was de bedoeling dat al de intervisoren in opleiding, die deze cursus gevolgd hadden, daarna in hun eigen achterban de mogelijkheden gingen onderzoeken om zelf intervisiegroepen op te richten. In samenspraak met Prof. Jaap DE LANGE is er in het afgelopen jaar een eerste intervisiegroep van start gegaan aan de Faculteit in Brussel. Van december '03 tot eind mei '04 zijn we ongeveer maandelijks samengekomen met een eerste groep collega's. Klaas Waterlander, Alexander Ebersson, Katelijne De Poortere, Ernst Veen, Koen De Bruycker, Gerit Buunk en ikzelf maakten deel uit van die groep. Prof. Jaap de Lange was er in de opzetfase ook bij aanwezig, en Kees Waardenburg en Nelleke Boonstra hielpen ons vanuit Nederland met het opzetten van deze groep.

Met het oog op de toekomst

Eind mei '04 hebben we een evaluatie gehouden en een ieder was enthousiast over de opzet van deze vorm van intervisie. Vanaf dit jaar willen we de uitnodiging opentrekken naar alle predikanten en kerkelijk werkers in de V.P.K.B. aan Vlaamse zijde en willen we kijken of

er belangstelling bestaat om ook dit jaar weer een groep (of zelfs twee ?) op te zetten hier in België. Concreet dachten we aan een 5 à 6-tal maandelijks bijeenkomsten van een hele dag (van 10.30u. tot 15.30u.) vanaf januari '05 tot mei of juni '05. Een groep bestaat uit 6 tot 9 deelnemers en we vragen bij aanvang het contract te tekenen, kwestie van engagement in aanwezigheid en vertrouwelijkheid in het delen van informatie binnen de groep.

Als u interesse hebt, gelieve dit door te geven vóór 1 november 2004 aan :

Prof. Jaap de Lange
e-mail: jjdelange@home.nl of
ds. Lianne de Oude
e-mail: l.deoude@vpkb.be,
tel. 011/82.33.80.

We houden belangstellenden op de hoogte over de vorderingen m.b.t. het opstarten van een nieuwe groep en de voorsteldata. Van harte aanbevolen !

Ds. Lianne DE OUDE,
predikant te Hasselt.

Contact

De eigen website is te vinden op
<http://protestafac.ac.be>.
Het emailadres is
info@protestafac.ac.be.

UNIVERSITAIRE FACULTEIT voor
PROTESTANTSE GODGELEERDHEID
Secretariaat: mevrouw Anne Joué
Bollandistenstraat 40
B-1040 BRUSSEL
(bij metrohalte Merode,
Montgomery of Thieffry + 5 min.
te voet)
Tel.: 02-735.67.46
Fax.: 02-735.47.31
e-mail ufpg@vpkb.be)

Aankondigingen

Chorale Guy de Brès zoekt zangers

Het "Chorale Guy de Brès" is gestart in de herfst van 2001 met als doel om een CD op te nemen met liederen en psalmen uit "Louange et Prière", dit o.l.v. dhr. Robert Weeda. Haar doel werd bereikt. Een dubbele CD is tot stand gekomen in de lente van 2003. Voor hen die dit wensen, kan er nog een exemplaar besteld worden.

Dit koor, dat besloten heeft om verder te gaan, bestaat uit leden van Franstalige en Nederlandstalige Brusselse protestantse gemeenten. Zij hopen hun bijdrage te kunnen leveren tijdens erediensten. Het koor was reeds te gast in de VPKB-gemeenten *Eglise du Botanique*, William Tyndale te Vilvoorde, *l'Eglise du Musée* en in *Uccle*. Ook zong het koor tijdens een districtsvergadering van Franstalig Brabant.

Het koor wil haar repertorium uitbreiden met werken van Sweelinck, Bach en Mendelssohn, altijd met de bedoeling deel te nemen aan de erediensten om de gemeentezang te ondersteunen.

Daarom doet zij een oproep voor de versterking van vooral **bassen**, maar ook tenoren en alti.

Het koor komt 2 maal per maand samen. Iedere persoon die graag zingt, is welkom en kan zich opgeven en inlichtingen bekomen bij één van de leden van het organiserend comité.

Anneke Verduyck-de Raaf
tel. 02/251.83.28 – e.mail:
ernst.verduyck@belgacom.net

Gratis altaar en stoelen

Een kerk in Heidelberg (D) is bezig met verbouwingen en wil daarom 350 stoelen en een altaar weggeven.

Het altaar is 102 cm hoog, 208 tot 220 cm breed en 100 cm diep. De zitting van de stoelen is 46 cm hoog, de rugleuning is 84 cm hoog. Ze zijn 43 cm breed en 46 cm diep.

Voor meer inlichtingen of foto's kunt u terecht bij Herr Gerhard Döring :
gawbaden@onlinehome.de

Officiële presentatie Nieuwe Bijbelvertaling te Antwerpen

Vrijdag 29 oktober 2004

- Presentatie in de kathedraal : 10.30u. - 12.15. Hoofdingang Handschoenmarkt.
- Academische zitting aan de Lessius Hogeschool : 15.00u. - 17.00u. Congreszaal van de Lessius Hogeschool, St. Andreisstraat 2.

Zaterdag 30 oktober 2004

- Feestelijke happening rond de NBV op de Vlaamse Boekenbeurs : 11.00u. - 12.30u. Bouwcentrum, Jan van Rijswijklaan 191
- Publiek debat over de Bijbel in Vlaanderen op de Vlaamse Boekenbeurs : 14.00u. - 16.00u. Bouwcentrum, Jan van Rijswijklaan 191

Messa da Boa Esperanza

Zondag 31 oktober 2004, 20.00u.
kathedraal Antwerpen

Het Stellenbosch Libertas koor brengt *Message of Good Hope*, een 5-kwartier durend koorstuk vol bruisende Afrikaanse muziek.

Deze Messa werd door G.J. Buitink samengesteld op grond van musicologisch onderzoek ter plaatse.

Meer info : www.concertenlibertas.be
of tel. 03/216.26.68

VPKB Boechout

Vrijdag 5 november 2004, 19.30u.

Overhandiging van de Nieuwe Bijbelvertaling aan burgemeester van Boechout, dhr. A. Mariën, en aan pastoor van Boechout-Vremde E.H. Koen Coudijzer.

Korte referaten door Pascal Lauwaert (VBG) en ds. Dick Wursten.

Na opening van een kleine tentoonstelling rondom de Bijbel en Bijbelverhalen in de protestantse kerk is er een receptie (vanaf 20.30u.).

Protestantse Kerk, Onze Lieve Vrouwenplein - 2530 Boechout.

Geistliche Konzerte II

6 & 7 november 2004

Het Antwerps Collegium Musicum brengt o.l.v. Willem Ceuleers 17de eeuwse "Geistliche Konzerte" van *Heinrich Schütz*, *Dietrich Buxtehude*, en *Willem Ceuleers*

- 6 november (20u00) Finisterrae-kerk te Brussel
- 7 november (15u00) St.Cordulakerk te Schoten

meer info: <http://home.versateladsl.be/vt607832/acm.htm>

Aankondigingen

De Dode-Zeerollen: een bom onder de bijbel ?

**Dinsdag, 9 november 2004,
20.00u.**

organiseert het Katholiek Protes-
tants Forum i.s.m. het Davidsfonds
onder bovenstaande titel, een le-
zing, die doorgaat in Cultureel Cen-
trum Den Blank te Overijse.
Aanvang 20.00 uur.

Spreker : Prof. Dr. Luc DEQUEKER

Ontmoetingsdag voor Wereldgebedsdag

Zaterdag, 20 november, 10.00u

Deze ontmoetingsdag heeft tot doel,
het promoten van de viering van de
Wereldgebedsdag op 4 maart 2005.
Daarom kunt u op die dag materiaal,
liturgieën, posters, informatie...
meenemen voor plaatselijke vierin-
gen.

Plaats :
VPKB-gemeente Bruxelles-Botanique
Bisschopsheimlaan 40
1000 Brussel

Afscheid ds. Guy LIAGRE

Zondag, 21 november, 10.15u.

Ds. Guy Liagre werd verkozen tot
voorzitter van de Synodale Raad van
de VPKB, een functie die hij vanaf 1
januari 2005 gaat vervullen.
Op zondag 21 november 2004 zal hij
afscheid nemen als predikant van de
gemeente "Samen op Weg". De
kerkenraad nodigt u van harte uit
om bij dit afscheid aanwezig te zijn.

De kerkdienst, waarin ds. Liagre zal
voorgaan, begint om 10.15 uur.
De receptie die de scheidende predi-
kant wordt aangeboden, is van
11.30 tot 13.00 uur.

*Dit alles vindt plaats in het kerkge-
bouw aan de Nieuwe Graanmarkt 8 te
1000 Brussel.*

Concert : Koning David

Arthur Honegger

Vrijdag, 3 december om 20.00u.

Dit concert vindt plaats in het kader
van het 200-jarige erkenning van de
gemeente Bruxelles-Musée.
Info en reservaties : Denise Grimée
(tel. 02/332.06.66) of e-mail :
info@crpb.be

Plaats :
Koninklijk Muziekconservatorium te
Brussel
Regentschapsstraat 30
1000 Brussel

KERKASIEL.anders

- Is de trefplaats en het net-
werk om samen werk te maken van
een rechtvaardige en menswaar-
dige omgang met wie verblijf,
veiligheid en bescherming komt
zoeken in Vlaanderen en Brussel.

- Wil inspiratie, frisse ideeën,
creativiteit en moed bijeenbren-
gen om het op deze weg verder
vol te houden. Wil aan samenle-
ving, kerk en politiek signaleren
waar ongerechtigheid duurt en
handen te kort zijn.

- Is bedoeld voor vrijwillige
en professionele begeleiders die
op lokaal vlak contacten hebben
met asielzoekers, vluchtelingen,
nieuwe migranten en mensen zon-
der papieren.

U bent van harte uitgenodigd
voor de vijfde netwerkdag rond:

**GEEN GEHOOR, GEEN OPVANG,
GEEN PAPIEREN :
DUS HOORZITTING!**

**Zaterdag 13 november 2004
van 9.30u. tot 13.00u.
De Lindepoort Mechelen**

Inschrijven vóór 10 november bij
kerkasiel.anders@kms.be
(tel. 02/502.11.28)

Kerkasiel.anders is een oecume-
nisch netwerk van lokale initiatieven
met vluchtelingen en migranten en
een gemeenschappelijk initiatief
van Kerkwerk Multicultureel Samen-
leven en de Werkgroep Migranten
van de Verenigde Protestantse Ker-
ken in België.

Terzijde

VPKB Leuven

De protestantse kerk te Leuven gaat verhuizen. Vanaf 24 oktober hoopt zij opnieuw een "eigen" onderkomen te hebben :

De Crypte onder de kerk van de Jezuïeten, Waversebaan 220 te Leuven/Heverlee.

De kerkdienst begint om 10.00u.

Nieuws van hier en daar

Feest bij onze burens

Van 15 oktober tot 14 november zullen onze moslimse burens hun vastenmaand houden, de ramadan. Dit jaar begint de ramadan op 15 oktober en eindigt op 14 november met het feest van de verbreking van de vasten. Afhankelijk van de maanstand kunnen deze data een dag verschillen. Tijdens de vastenmaand mogen volwassen moslims tussen zonsopgang en zonsondergang niet eten, drinken, roken of seksuele omgang hebben.

Al enige jaren biedt Kerkwerk Multicultureel Samenleven* een wenskaart aan, die u ter gelegenheid van het einde van de ramadan aan uw vrienden, kennissen of burens kunt sturen van wie u weet dat zij de ramadan houden.

Ook geeft Kerkwerk Multicultureel Samenleven voor 2005 weer een jaarkalender uit : **'Feesten met de burens 2005'. (prijs: 7,5 Euro)**

Kerkwerk Multicultureel Samenleven heeft een aantal regionale centra. Bij hen kunt u terecht voor meer informatie over hun rijke vormingsaanbod. Zo vindt u vormingsprogramma's over omgaan met racisme, over gemengd gehuwden, over wat christenen en moslims geloven... Voor iedere gemeente die overweegt contact te zoeken met moslimse burens kan Kerkwerk Multicultureel Samenleven een goede ondersteuning betekenen.

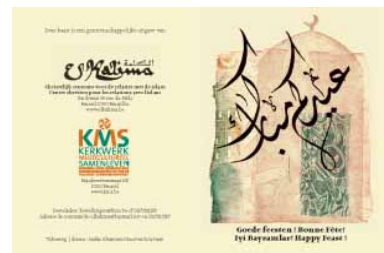
Regionale werking van Kerkwerk Multicultureel Samenleven:

Limburg

Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt
011/235306
 limburg@kms.be

Oost-Vlaanderen

St. Salvatorstraat 30, 9000 Gent
09/2692340
 oostvlaanderen@kms.be

Vlaams-Brabant

Varkensstraat 6, 2800 Mechelen
015/29 84 59
 vlaamsbrabant@kms.be

West-Vlaanderen

Oostnieuwkerksesteenweg 51,
8800 Roeselare
051/265625
 westvlaanderen@kms.be

Antwerpen

Pastorijstraat 37, 2060 Antwerpen
0478/234564
 antwerpen@kms.be

Brussel

Huidevetterstraat 165, 1000 Brussel
02/2130472
 brussel@kms.be

Bestellen van de kalender kan op het nationaal secretariaat :
KMS Huidevetterstraat 165, 1000 Brussel of bij : bestellingen@kms.be

De website van Kerkwerk Multicultureel Samenleven : <http://www.kms.be> is zeker een bezoekje waard. U vindt er alle informatie over standpunten, activiteiten, publicaties etc.

** Kerkwerk Multicultureel Samenleven, is een open solidariteitsbeweging voor kerk en samenleving, die met de methodieken van het sociaal-cultureel werk, in een geest van gelijkwaardigheid zonder racisme en in respect voor de mensenrechten, de interculturele samenlevingsopbouw wil bevorderen, door een inter-creatieve relatieopbouw met de verschillende cultuurgroepen, religies en levensbeschouwingen, in Vlaanderen en Brussel*

Ds. Judith VAN VOOREN,
predikant te Vilvoorde.

Hoop op vrede voor de Grote Meren

Afrikanen en Westerlingen die be-
gaan zijn met de socio-economische
ontwikkeling van arme landen, roep
ik op, zich gewetensvol te engage-
ren voor het herstel van cultuur en
vrede. Dat is een voorwaarde voor
ontwikkeling. Zij die verantwoorde-
lijkheid dragen, moeten zich bewust
zijn van de noodzaak dat er verzoen-
ing komt tussen de volken die
slachtoffer zijn van oorlog en stam-
menhaat.

Het Afrikaanse continent heeft een
diversiteit aan rijkdommen en na-
tuurlijke bronnen. Jammergenoeg is
Afrika daarnaast ook oord van ellende
en van de genadeloze dood. Hoe
moeten we nu handelen zodat een
betere toekomst verzekerd is? Dan
moet er gewerkt worden aan een
vredescultuur, *dé conditio sine qua*
non voor socio-economisch-politi-
ieke ontwikkeling. In plaats van
aan ontwikkeling te doen uitgaande
van klinkende munt die alleen maar
altoosdurende bijstand bevoordeelt
en democratie aan banden legt,
wordt het hoog tijd om allereerst
aan vrede te werken. Dat is de abso-
lute voorwaarde voor echte ontwik-
keling in alle sectoren van het leven.
Herstel van de vrede kan niet zonder
toegevingen. Wonden kunnen niet
helen wanneer wij niet de weg van
vergeving gaan. Door de zwakte van
de mens is dat een weg vol hinderla-
gen. En juist de mens is onontbeer-
lijk voor de toekomst van de mense-
lijke soort, voor elke gewonde en
zijn/haar kinderen. Daarom moeten
wij ook strijden voor een innerlijke
vrede, die ieder van ons rondom
zich kan verspreiden als een uitdei-
nende olievlek.

Laten we ons ervan bewust zijn dat
haat en wraak, die in de arme landen
heersen, slechte raadgevers zijn. Ze
leiden tot zelfvernietiging. Wij van
de Grote Meren, onze Westerse vrien-
den mogen de oren niet sluiten voor
het geschreeuw van stervenden en
lijdenden in deze streek. Laten we

samen de hymne aanheffen en zeg-
gen: "dat nooit meer". Laten we de
erfenis voorbereiden die we aan vol-
gende geslachten doorgeven en die
nooit mag bestaan uit geweren, lan-
sen, machetes, stokken en stenen
om te doden maar uit vrede en
liefde. Dan kunnen we elkaar omar-
men, reizen van streek tot streek,
van land tot land zonder angst. Dan
kunnen we vervolgens bouwen aan
waarachtige ontwikkeling in een
Afrika dat zonder uitzondering glim-
lacht naar al haar kinderen. Is dat
trouwens ook niet de plicht van elke
actie die uitgaat van een staat of
van de zending?

Vrienden van landen die op weg zijn
naar ontwikkeling, u vraag ik vrede-
des-opbouwers te zijn. Ontvouw al
uw inspanningen ten behoeve van
dialoog en verzoening. Het zijn on-
ontbeerlijke elementen voor de
socio-economische ontwikkeling.
Afrika moet ophouden te zijn als de
dwaze man die de tak doorzaagt
waarop hij zit. Dat kan alleen maar
via een proces van vredescultuur,
bevrijding van angst voor de ander
en door de overwinning van de
liefde op de haat. Wie aandachtig
luistert, ziet de ander niet als een
gevaar of als een vijand die moet
neergemaaid worden, maar juist als
een verrijking. Dat moet het devies
zijn bij allen die bezig zijn met de
ontwikkeling van volken, die geen
vreugde of plezier kennen en recht
hebben op een bestaan. De vrede
die wij hier bedoelen is niet zoiets
als zwijgende wapens, maar is verzoen-
ing, eerbied voor de mensen-
rechten en totale afbraak van de
personencultus.

Tribalisme en barbaars nationalisme
die Afrika vernietigen, moeten uit-
geroeid worden. Dan kan er een con-
tinent opgebouwd worden waar een-
ieder te eten heeft, zich kan kleden
en gehuisvest wordt. Kerken en lan-

Naftali is een losgelaten hinde; hij
laat schone woorden horen.
(Chagall window : Hadassah Hopital
Jerusalem)

den van het Noorden, sluit uw oren
niet voor de verdrukten. Help uw
broeders en zusters van het Zuiden
om zich te verzoenen. Als u deze
verantwoordelijkheid niet op u
neemt, is uw werken aan socio-eco-
nomische ontwikkeling tevergeefs.
Kerkelijke en politieke gezagsdragers
in het Westen, moge uw engagement
voor het Zuiden, uw partners aldaar
toelaten alle Afrikaanse broeders en
zusters op te nemen op het schip
dat "hoop op vrede" heet en dat
naar een broederlijk en zusterlijk
Afrika vaart.

Door het herkrijgen van de enorme
sommen, die u hebt uitgegeven voor
de wederopbouw na alle oorlogs-
geweld, bent u overwinnaar.
Graag beveel ik u het boek aan van
Stephen Smith, dat in Franse verta-
ling heet "Négrologie, Pourquoi
l'Afrique meurt?" (= Negrologie-
Waarom sterft Afrika?) - Uitg.
Calmann-Lévy, 2003 (*Nederlandse
vertaling niet beschikbaar*). Deze
schrijver stelt nieuwe methoden
voor ontwikkeling in Afrika in dit
boek voor.

Dr. Léonard RWANYINDO
(vert. A.R. BEUKENHORST)

Advertentie

Predikant gezocht in Mechelen-Noord

De gemeente Mechelen-Noord van de Verenigde Protestantse Kerk in België is een groeiende geloofsgemeenschap met veel jongeren en kinderen.

De zondagse eredienst is het kloppende hart van deze geloofsgemeenschap met een grote verscheidenheid aan nationaliteiten, sociale

achtergronden en geloofsbelevingen. Ook voor haar vele doordeweekse activiteiten kan ze gebruik maken van de kapel van het middeleeuwse Sint-Julianus- of passantengasthuis in het historisch hart van de Dijlestad. Voor verdere informatie over de gemeente verwijzen we naar <http://www.protestantse-kerk-mechelen-noord.be/>.

Bewust staand in de grond van de traditie en geworteld aan de bron van de Schrift, zoeken we een

predikant (m/v)

die onze gevarieerde geloofsgemeenschap bij de éne Heer wil blijven bepalen door de dienst van het Woord en de sacramenten.

Wij denken aan een academisch opgeleide theoloog, die toegelaten is tot de evangeliebediening. Ervaring als predikant is een pluspunt.

Profielschets en een informatie pakket kunnen opgevraagd worden bij de secretaris van de beroepingscommissie dhr. M. Joosten, Landbouwstraat 112 - 2800 Mechelen België (marius.joosten@freebel.net).

Na 1 december 2004 gaan we verder met hen die, na het ontvangen van het informatie pakket, schriftelijk hebben gereageerd bij de secretaris.

Protestantse Radio- & TV-uitzendingen

Programma-Informatie november 2004

Radio:

telkens op de 2de en 4de woensdag van de maand op VRT/Radio 1 om 19.20 uur

10 november Radiopastoraat
Frank MARIVOET

24 november Advent : valt er nog iets te verwachten ?
Frank MARIVOET

In juli en augustus zijn er géén protestantse uitzendingen op radio en televisie.

Contact: Frank Marivoet, C. Meunierstraat 85/0002, 3000 Leuven

Web-Site: <http://www.vpkb.be/pro>

Foto's op de voorpagina van links naar rechts en van boven naar beneden :

- William-Tyndale Silo (Vilvoorde)
- William-Tyndale Silo (Vilvoorde)
- Antwerpen-Oost
- Brugge
- Mechelen-Zuid
- Gent-Rabot
- Horebeke
- AKV 2004 (Baudour)
- SOW Brussel
- Antwerpen-Noord